

Základní škola a Mateřská škola Meziboří,
příspěvková organizace
J. A. Komenského 340, Meziboří 435 13

STRATEGIE ŠKOLY BEZ NIKOTINU A TABÁKU

Vypracovala: Mgr. Irena Patková

Školní metodik prevence

Schválil: Mgr. Jan Peška

Ředitel školy

Účelem strategie je zdůraznit závazek školy chránit zdraví a pohodu svých žáků a zaměstnanců. Přijetím zásad školy bez nikotinu a tabáku se Základní škola a Mateřská škola, p. o. zavazuje zajišťovat zdravé a bezpečné studijní a pracovní prostředí pro žáky a pedagogické i nepedagogické pracovníky školy ve svých prostorách tím, že zajistí prostředí bez nikotinu a tabáku, a přispěje tak k výchově generace bez nikotinu a tabáku.

Cílem této strategie je:

- chránit zdraví a pohodu našich žáků, učitelů a dalších zaměstnanců školy zákazem používání veškerých nikotinových a tabákových výrobků na půdě školy,
- zaručit všem studentům, učitelům a dalším zaměstnancům školy právo dýchat čistý vzduch tím, že bude zajištěno prostředí bez nikotinu a tabáku;
- povzbuzovat uživatele nikotinu a tabáku k odvykání kouření a nabízet jim vhodnou podporu.

Výchozí informace:

- ✖ tabákové výrobky každoročně zabijí více než 8 milionů lidí;
- ✖ tabákový a související průmysl neustále hledá nové spotřebitele, kteří by nahradili ty, které jejich výrobky zabíjejí, aby si udržel své zisky;
- ✖ tabákové společnosti vynaložily na marketing a reklamu více než 9 miliard USD a svět přišel o 8 milionů životů;
- ✖ užívání tabáku je zodpovědné za 25 % všech úmrtí na rakovinu na světě;
- ✖ užívání nikotinu a tabákových výrobků zvyšuje riziko rakoviny, kardiovaskulárních a plicních onemocnění;
- ✖ více než 1 milion lidí ročně zemře na následky pasivního kouření;
- ✖ děti a dospívající, kteří užívají elektronické cigarety, mají nejméně dvojnásobnou pravděpodobnost, že budou později v životě kouřit cigarety;
- ✖ používání elektronických cigaret (e-cigaret) zvyšuje riziko srdečních a plicních onemocnění;
- ✖ nikotin v elektronických cigaretách je vysoce návyková droga a může poškodit vyvíjející se mozek dětí;
- ✖ kouření vodní dýmky je stejně škodlivé jako jiné formy užívání tabáku;
- ✖ kouř z vodní dýmky je toxický a obsahuje látky, které způsobují rakovinu;

- ✖ bezdýmny kouř neznamena, že je neškodný;
- ✖ kouření je drahé a platíte za něj svým vzhledem a zdravím;
- ✖ kouření způsobuje zápach z úst, žluté zuby, vrásčitou pleť, nezdravé plíce a špatný imunitní systém;
- ✖ žvýkání tabáku může způsobit rakovinu úst, ztrátu zubů, hnědé zuby, bílé skvrny a onemocnění dásní
- ✖ tabákový a související průmysl používají různé taktiky, jak agresivně prodávat své výrobky dětem a dospívajícím, včetně:
 - přidávání ovocných a sladkých příchutí, které lákají děti a dospívající mládež,
 - využívání influencerů a marketingu na sociálních sítích,
 - sponzorování akcí a večírků,
 - nabízení školních stipendií,
 - vytváření elegantních a cool designů,
 - nabízení bezplatných vzorků výrobků.

Zdroj:

World No Tobacco Day. Key messages. In: World Health Organization [website]. Geneva: World Health Organization; 2023
 (<https://www.who.int/campaigns/world-no-tobacco-day/world-no-tobacco-day-2020/key-messages>, accessed 15 June 2022)

Cílová skupina:

Zákaz používání nikotinu a tabákových výrobků se vztahuje na všechny, kteří se v prostorách školy nacházejí – na žáky, učitele, další zaměstnance školy, rodiče při návštěvě a všechny ostatní návštěvníky areálu školy bez ohledu na účel jejich návštěvy, a to vždy a po celou dobu. Tito lidé jsou na zákaz užívání nikotinových a tabákových výrobků upozorněni zákazovými samolepkami.

Oblast působnosti:

Zásady školy bez nikotinu a tabáku se vztahují na všechny vnitřní a vnější prostory Základní školy a Mateřské školy Meziboří. Tato pravidla se vztahují i na všechny školní akce pořádané mimo školní pozemek.

Plán vzdělávání:

Žáci druhého stupně budou v průběhu školního roku vzděláni v oblasti prevence užívání nikotinu a tabáku. Vzdělávání bude probíhat v hodinách občanské nauky a/nebo výchovy ke zdraví. Doplnkové akce budou probíhat i v rámci hodin pracovních činností a výtvarné výchovy. Pravidelnou školní akcí je i tzv. Protikuřácký řetěz. V květnu každého školního roku se ve všech třídách školy koná preventivní akce zaměřená na tabákové a nikotinové výrobky.

Témata, jimž se budou žáci věnovat:

1. Tabák, nikotin a životní prostředí
2. Závislost a negativní účinky nikotinu
3. Kouření tabáku
4. E-cigarety
5. Zahřívaný tabák
6. Nikotinové sáčky

Plán komunikace:

V září žáci absolvují anonymní dotazníky projektu Škola bez nikotinu, které škole umožní zjistit stav věci a následně porovnat s výsledky dotazníků na konci školního roku. Samotné vzdělávání žáků začne v říjnu 2024 a bude ukončeno v květnu 2025. Každý pedagog si samostatně stanoví, kdy se kterému tématu bude věnovat, nejméně však 9 vyučovacích hodin celkem.

Plán prosazování:

Mgr. Irena Patková je osobou zodpovědnou za kontrolu uplatňování školní strategie. Zákaz užívání nikotinových a tabákových výrobků je upraven platným školním řádem, který rovněž stanovuje sankce za jeho porušení.

Nabídka podpory při odvykání:

- ✖ Národní linka pro odvykání: 800 350 000
- ✖ Centra pro závislé na tabáku
- ✖ Ambulantní lékaři: Adiktologická ambulance Litvínov
- ✖ Poradenství k odvykání kouření v lékárnách
- ✖ Praktičtí lékaři

Každou hodinu zemřou v Česku dva lidé kvůli nemocem způsobeným kouřením. Celkem je kouření v tuzemsku příčinou každého pátého úmrtí. Průzkumy ukazují, že z úhrnného počtu více než dvou milionů českých a moravských kuřáků by jich 1,7 milionu raději nekouřilo a 1 milion se každý rok pokouší přestat.

Zdroj: VZP

Mgr. Irena Patková

1. listopadu 2024